

GASCONGRES: VERSTERKEN EN VERGOEDEN, MAAR HOE?

GRONINGEN – 19 april 2017

Woensdag hebben iets meer dan 100 deelnemers een Gaswinningscongres bijgewoond aan de Rijksuniversiteit te Groningen, dat werd georganiseerd door de Juridische Faculteit. Hoewel er veel aspecten van de gaswinning aan de orde kwamen, lag de nadruk toch vooral op de mogelijke methodes om te Versterken en Vergoeden. In zijn openingswoord zette Professor Jan Brouwer meteen de toon, door aan te geven dat er op de meeste gebieden nu echt wel duidelijkheid nodig was, binnen welke grenzen of contouren de broodnodige oplossingen gezocht moeten worden.

Van het KNMI was Professor Láslo Evers gekomen, die meldde dat er naar zijn waarneming misschien wat meer kleinere bevingen te bespeuren waren, maar hij gaf daarbij ook aan dat er nauwkeuriger dan voorheen gemeten werd, zodat dit element ook een deel van de bevindingen uitmaakte. Hij bespeurde ook minder energie in de bevingen en een verplaatsing in zuidelijke richting. Dat alles kon zijns inziens leiden tot minder schade, maar daarover was slechts te spreken in termen van waarschijnlijkheid. Zekerheid en geruststelling ten aanzien afname van bevingen was er dus niet. Hij vergeleek de bevingen met het klimaat, waarbij de opwarming wel meetbaar is, maar een felle koudegolf met Elfstedentocht ook nog wel steeds mogelijk is.

Relativering

Veel kritiek oogstte Ira Helsloot van het Crisislab, die opmerkte dat de Groningse risico's in zijn beleving geen abnormale omstandigheden zijn in een modern land. Hij vond veel berichtgeving tendentieus. Limburg was er immers minstens zo erg aan toe en het overstromingsgevaar in het veel dichter bevolkte en lager gelegen Westen van ons land was in principe volgens hem een groter risico. In dit opzicht pleitte hij voor relativering, te meer omdat de NAM-putten ook indirect de oorzaak ervan zijn dat onze normen voor dijken strenger zijn, dan die voorheen waren zonder de gaswinning. Aan het einde van de dag nam hij geen deel meer aan het paneldebat ter afsluiting.

Harm Hoorn van Zonneveld ingenieurs gaf zakelijk weer wat nu precies de invloed is van grondversnelling bij een beving. Als je uitgaat van de maximale windbelasting, dus een razende storm, dan is het effect toch al gauw bij een maximale beving het tienvoudige van die storm. Dat geldt niet precies zo voor alle gebouwen, want er zijn enorme verschillen in leeftijd, constructie en hoogte, maar via animatiefilmpjes maakte de ingenieur duidelijk dat er heel veel staat te gebeuren bij bevingen in de orde van grootte van 4.5 tot 5 op de schaal van Richter. Verder toonde hij aan dat de automatische verhoging van de grondwaterstand bij aanhoudende bevingen een verslappende invloed op het draagvlak kan uitoefenen. Kortom, meer kleinere bevingen hebben vooral een negatieve invloed op het draagvlak van de bodem.

De Advocaat Armin Vorsselman van Plas & Bossinade gaf aan dat de recente ontwikkelingen, zoals NAM uit schadeafhandeling, het plotseling toch wel reduceren van het winningsvolume en het uitsluiten van schade buiten de contouren tegen betaling van €1500, het vertrouwen deden dalen in plaats van toenemen. Bestuurders van woningbouwcorporaties, die de veiligheid serieus nemen, kunnen niet leven met zwalkend en afhoudend beleid van Den Haag.

Rampenfonds

Janet van de Bunt van de RU Leiden was heel erg duidelijk. 'De situatie in Groningen is in heel veel opzichten een ramp en dus moet er onder de regie van de Staat een Rampenfonds komen. De staat kan dat samen met de NAM opzetten, maar eenvoudiger is één staatsloket, dat terugvordert van de NAM. Uitkeringen uit dat fonds kunnen worden verstrekt bij waardedaling, hoge proceskosten, immateriële en/of emotionele schade en tenslotte natuurlijk een reële opkoopregeling. De staat moet hier het voortouw nemen, omdat de Staat ook het meeste heeft geprofiteerd van de gaswinning. Meer dan 90% is naar Den Haag gegaan. Zo compenseert men dan met respect het leed dat de Groningers is aangedaan', aldus de Leidse juriste.

In het paneldebat tot slot onder leiding van Prof. Herman Bröring, kwam naar voren dat alles veel te lang duurde, er van ruimhartigheid nauwelijks sprake was, €1500 in veel gevallen als een misplaatst gebaar werd beschouwd en er behoefte was aan werkelijke en echte rechtvaardigheid. Deze slotdiscussie werd overigens gedomineerd door de Nationaal Coördinator Groningen, Hans Alders, die was aangeschoven om mee te delen, dat je natuurlijk in Groningen ook geen doorzonwoningen meer moest bouwen, dat inspectie weigeren natuurlijk erg onverstandig is en dat hij slechts aangesteld was van op aandringen van twaalf gemeenten, één Provincie en het Rijk. Zijn opdracht was nu om een nieuwe schadeafhandeling voor zoveel mogelijk mensen en partijen acceptabel te maken. In zijn allerlaatste woord maakte Professor Oldenhuis nog melding van het vele dat onverklaarbaar, onvoorzien en onbegrepen over ons gekomen is, hetgeen lang geleden al begon toen er onder Schoonebeek een hele boorinstallatie spoorloos in de grond verdween en men nog slechts massief en massaal beton kon bijstorten om de gaten te dichten. Het werd de aanwezigen mede door dit beeld duidelijk dat de streefdatum voor 'de schone lei' om midden 2017 op verder te gaan met een nieuwe breed gedragen schadeafhandeling, bij de meeste deelnemers nog lang niet helder voor ogen stond.

Rolf de Weijs

Geplaatst in de Ommelander Courant van 20 april.